

Beleidsplan 2021 -2024 “Stichting Ramtorenschip Buffel”

Datum: 1 november 2021

Achtergrond

Museumschip de Buffel is een uniek stuk maritiem cultureel erfgoed. Nadat het in 1868 gebouwde schip dienst had gedaan als ramtorenschip voor de Nederlandse Marine is het in 1896 verbouwd en in gebruik genomen als logement- en opleidingsschip voor marinepersoneel in Hellevoetsluis. De unieke maritieme waarde is terug te vinden in de tot de verbeelding sprekende aankleding van het schip. Met haar karakteristieke inrichting en de bijzondere collectie met herkenbare nautische objecten ondergaan de bezoekers het leven aan boord in de Marine-tijd van de 19e eeuw in Hellevoetsluis.

De constructie van de ronddraaiende geschutstoren en de specifieke vorm van de romp van ZSM Buffel zijn uniek in de geschiedenis van de scheepsbouw. In meerdere (inter)nationale onderzoeken en publicaties *wordt de Buffel benoemd als belangrijk 19de eeuws industrieel erfgoed en monument.

Het bestuur en de vele vrijwilligers van de Stichting de Buffel willen alle mogelijke middelen inzetten om dit unieke schip te behouden en te ontsluiten voor publiek.

*Bronnen

- *In het standaardwerk ‘Ship’ 5000 Years of Maritime Adventure, author Brian Lavery, foreword Dr. Kevin Fewster, director National Maritime Museum Greenwich) in hoofdstuk ‘Naval Warfare’ wordt uitvoerig aandacht besteed aan de Buffel als “the first turret-ram ship of the Dutch navy”.*
- *In het boek ‘Museumschip Buffel’, auteur Eymert van Manen (Uitgeverij Kosmos) en in de uitgave van het Maritiem Museum Rotterdam ‘Museumschip Buffel’ (1999), wordt de Buffel als een belangrijk negentiende-eeuws industrieel erfgoed aangemerkt.*
- *De Buffel is het eerste ramtorenschip uit een serie van vier, die in dienst gesteld is ter verdediging van de Nederlandse kustwateren. Het was dit de eerste eenheid binnen de Nederlandse zeemacht die uitsluitend op stoomvermogen werd voortbewogen, zonder hulpzeilen zoals in die tijd gebruikelijk was. De bouw van de Buffel heeft als voorbeeld gediend om o.a. op de Rijkswerf in Amsterdam de bouw van ijzeren schepen en stoommachines te introduceren en verder te ontwikkelen. De Buffel is een uniek voorbeeld van de overgang in de Nederlandse scheepsbouw van houten naar ijzeren schepen.*
- *Maritime Heritage Award No 10 to Buffel, presented on September 8th (1995) by Rear Admiral J. A. L van Aalst, Inspector of the Royal Netherlands Armed Forces, to Mr. Lex Kater, director of the Prins Hendrik Maritime Museum, Rotterdam.*

Doelstelling

Stichting Ramtorenschip Buffel heeft als doel:

- Ramtorenschip Buffel als Nationaal Maritiem Erfgoed te onderhouden en te bewaren onder museaal beheer.
- Het schip te ontsluiten voor een breed publiek binnen de context van de historische Marinehaven Hellevoetsluis. De stichting wil oud en jong kennis laten maken met de historische ontwikkelingen in de marine gerelateerde scheepsbouw

en het leven en werken in de 2e helft van de 19e eeuw aan boord van oorlogs- en opleidingsschepen.

- Informatie en toelichting te geven over het rijke marine leven van de Buffel in de breedste zin en in de context van de marine- en museale omgeving waar binnen het schip is gebruikt en benut. Hiervoor worden tentoonstellingen ingericht en educatieve publieksprogramma's ontwikkeld.
- Een grote groep vrijwilligers (74) te betrekken bij betrokken en de instandhouding en openstelling van het schip met als missie dat het vrijwilligerswerk voor de Buffel aantrekkelijk, interessant en inspirerend is voor iedereen die hart heeft voor maritiem historisch erfgoed.
- Draagvlak te creëren onder bezoekers, bewoners van de regio, de overheid, het bedrijfsleven en fondsen voor de noodzaak van een duurzaam behoud van ZMS Buffel.

Doelgroepen

De doelgroepen die de Buffel bezoekt, informatie wenst over schip en geschiedenis en/of deel wil nemen aan de (vrijwilligers)organisatie bestaat uit een zo breed mogelijk deel van de samenleving. Te denken valt hierbij aan:

- Plaatselijke bevolking.
- Toeristen (nationaal en Internationaal).
- Kinderen van 4 tot 18.
- Jong volwassenen en studenten.
- Collega musea.
- Onderzoekers.
- Speciale bezoekers zoals Alzheimer patiënten en slecht horenden*.
- Stagiaires.
- Mensen met lichte beperkingen.

* Het alzheimer project en programmering voor slechthorenden zijn momenteel niet beschikbaar in verband met COVID-19.

Ambitie

Om de Buffel voor de toekomst te behouden en succesvol de exploitatie te beheren is een samenwerkingsmodel en een professionaliseringslag ingezet. Dit plan betreft een samenwerking van een drietal erfgoed partners, provincie en gemeente rondom het havengebied van Hellevoetsluis (Ondernemingsplan 2020-2023 Stichting Ontwikkeling & Exploitatie Museumkwartier Hellevoetsluis). Doel is dat de Buffel onderdeel wordt van een grotere organisatie met een bredere erfgoedbeleving en een uitgekende marketingstrategie, gericht op leisure en toerisme. Dat biedt de Buffel niet alleen kansen op vergroting van het publieksbereik en verhoging van de eigen inkomsten, maar ook de mogelijkheid het museaal beheer te professionaliseren.

Voor het schip en haar collectie is een collectie beheer en registratiesysteem (Atlantis) ingericht zodat aan de norm 2020 van het Museumregister kan worden voldaan. Met behulp van dit systeem verwacht het museumbestuur Buffel dat aan een belangrijk onderdeel van de toelatingseisen voor het lidmaatschap van de Museumvereniging kan worden voldaan zodat in de toekomst ook de Museumjaarkaart door bezoekers gebruikt kan worden. Als gevolg daarvan wordt een toename in bezoekers verwacht.

Om de museale collectie aan boord van de Buffel een meer aansprekende en interactieve uitstraling te geven die past binnen een moderne presentatie wordt door Adviesbureau Kinkorn een ontwerp gemaakt. Het doel is de presentatie van de collectie, binnen de bestaande inrichting van het schip,

meer aan te laten spreken door een historische-, beleving en bewustwording te bewerkstelligen voor bezoekers. De Stichting Ramtoren Buffel is een organisatie die op dit moment (2021) geheel geëxploiteerd wordt door vrijwilligers. Het bestuur streeft er naar uiteindelijk gebruik te maken van een koepelorganisatie die op professionele wijze het museum exploiteert. Daarbij gesteund door vrijwilligers. Daartoe heeft het bestuur in 2019 het initiatief genomen tot de oprichting van de Stichting Ontwikkeling en Exploitatie Museumkwartier Hellevoetsluis. Na een statutenwijziging is deze stichting thans bekend onder de naam Stichting Fortresse Holland. www.fortresseholland.nl. Deze stichting werkt in 2022 een organisatieplan uit en dat is mogelijk geworden doordat in 2021 geïnvesteerd is in professioneel management. Met behulp van de Stichting Fortresse Holland zal een breed aanbod van activiteiten worden opgezet die mede passen binnen de doelstelling van de Buffel.

Noodzakelijke investeringen korte termijn 2020-2021

Bovendek conservering

Het bovendek van de Buffel bestaat uit teak hout (9 cm dik) op ijzeren spanten; een gebruikelijke scheepsconstructie in de 19^e eeuw. Deze authentieke constructie vergt veel kostbaar onderhoud. Bescherming is dan ook vereist om een toename van kostbare reparaties in de nabije toekomst te voorkomen. Hiervoor is een plan ontwikkeld voor een vaste overkapping van het schip; een groot project, waarvoor de nodige vergunningen en een forse investering nodig is. Nadere bestudering en onderzoek wijst echter uit dat vergunningverlening gebaseerd op de (nieuwe) omgevingswet uitermate lastig is zo niet onmogelijk. Deze veronderstelling wordt nog eens bevestigd door de 11 nieuwbouwhuizen die tegenover de Buffel, op een afstand van 40 meter zijn gebouwd en het uitzicht van bewoners significant zouden wijzigen. Bovendien is de financiering op dit moment niet rond te krijgen. Op dit moment wordt onderzoek gedaan en zijn er gesprekken met partijen om tot een andere oplossing te komen voor een verantwoord en doelmatige conservering van het bovendek.

Romp en uitrusting

Een tweede project is het noodzakelijk conserveren van romp en uitrusting (bovendeks) met milieuvriendelijke conserveringsmethoden en middelen. Door inwerking van zonlicht en corrosievorming is het noodzakelijk dat om de 4 à 5 jaar de scheepsromp en dekopbouw van een nieuwe laag verf wordt voorzien. Hiervoor is een onderhoudsplan met bijbehorend werkplan en beheersmaatregelen (2019-2022) opgesteld die goedgekeurd is door DCMR en Gemeente Hellevoetsluis. Met de verffabrikant is een conserveringsplan opgesteld op basis van de originele kleurstelling. Onderhoud van lofwerk (gebeeldhouwde versieringen op voor-, en achterstevan) zijn hier een belangrijk onderdeel van.

Duurzaamheid

Binnen de mogelijkheden en beperkingen van een ruim 150 jaar oud historisch schip wil de stichting zo duurzaam mogelijk opereren m.n. het energiegebruik is met 40 % gedaald in jaren dat de wij actief zijn. Dit o.a. door het gebruik van LED verlichting en temperatuurbeheersing in de verschillende ruimten aan boord. Onderzoek wordt gedaan naar het gebruik van duurzame energiebronnen (b.v. zonnepanelen) zonder hierbij het historisch karakter van het schip aan te tasten. Ook het gebruik van duurzame materialen en milieu vriendelijke conserveringsmiddelen staat hoog op de prioriteitenlijst

Publieksonvangst en horeca

De beperkte horeca mogelijkheid aan boord was verouderd en wordt gemoderniseerd om de aantrekkelijkheid voor bezoekers te verhogen en aan de huidige HCCP en Arbo eisen te kunnen voldoen. Dit project is in 2019 gestart en wordt in 2020 afgerond. De mechanische voorzieningen zijn binnen de context van een historisch schip verantwoord aangepast en opgesteld in een aparte ruimte.

Veiligheid en wettelijke voorschriften

De veiligheid van vrijwilligers en bezoekers staat voorop. Deze worden gewaarborgd door te voldoen aan wettelijke veiligheidsvoorschriften en procedures. Met regelmaat worden veiligheids cursussen gevolgd, vaak in samenwerking met andere musea en gemeente. Vier maal per jaar houden we calamiteiten oefeningen gehouden met aandacht voor verschillende aspecten en vinden er jaarlijkse brandblus oefeningen plaats (samen met de lokale brandweer). Brandblusmiddelen, brand- en rook detectoren worden jaarlijks gekeurd en waar nodig vervangen. Een uitgebreid camera en alarmeringssysteem is actief om ongewenste toegang tot het schip te detecteren. Het bestuur zorgt voor een halfjaarlijkse evaluatie en risico analyse, als onderdeel van het (veiligheids)management.

Governance “Stichting Ramtorenschip Buffel”.

- Bestuursvergaderingen worden 1 x per maand gehouden. Aan de bestuursvergaderingen nemen de vertegenwoordigers van de verschillende vakgroepen deel (vakgroep coördinatoren). De vergaderingen vinden plaats aan de hand van een vooraf ingediende agenda en geactualiseerde besluiten- en activiteitenlijst. Verslaglegging vindt plaats en wordt gepubliceerd op de website onder het kopje ‘info t.b.v. Buffelaars’ (met password beschermde omgeving). Tijdens de bestuursvergadering geeft de penningmeester toelichting op het recente financieel verslag. Tevens vindt er een terugkoppeling plaats door de vakgroep coördinatoren over de dagelijkse in- en uitgaven en de te verwachte en/of gewenste uitgaven buiten de vastgestelde budgetten.
- 2 x per jaar wordt de risicoanalyse van de stichting getoetst en beoordeelt; waar nodig vindt aanpassing plaats door het bestuur. In de risicoanalyse is een actie kolom opgenomen en een einddatum. De risico analyse bevat alle elementen van de stichtingsactiviteiten zowel financieel als operationeel.
- Procedures worden 1 x per jaar getoetst en aangepast waar dit wenselijk of noodzakelijk is. De procedures worden gepubliceerd op de website onder het kopje ‘info t.b.v. Buffelaars’. Een overzicht van procedures en werkvoorschriften hangt als hard copy in het scheepskantoor met datum van laatste aanpassing. Actuele procedures en werkvoorschriften zijn vastgelegd op een beveiligde harde schijf.
- In het Privacy beleid van de stichting is de procedure rond bescherming van de persoonsgegevens van vrijwilligers, bezoekers en relaties beschreven. Tevens is het gebruik en toepassing van de aan boord geïnstalleerde beveiligingscamera’s vastgelegd. Dit conform de ‘Algemene Verordening Gegevensbescherming’. (in 2019 heeft een bestuurslid en een vakgroep coördinator een 2 daagse AVG cursus gevolgd).
- De penningmeester legt ieder kwartaal of zo veel meer als noodzakelijk geacht wordt een gedetailleerd financieel verslag voor zoals door administratiekantoor Advika wordt opgesteld, ter goedkeuring van het bestuur. Indien noodzakelijk worden jaar budgetten bijgesteld waar nodig. Een, door het bestuur goedgekeurde, financiële meerjarige planning is onderdeel van het proces. Onverwachte uitgaven (> € 500,-) moeten door het voltallig bestuur goedgekeurd worden. Bij onverwachte financiële ontwikkelingen worden scenario’s opgesteld van waaruit het beleid wordt bijgesteld.
- Onderschrijving van de verschillende codes en richtlijnen voor musea, zoals; Governance Code Cultuur, Lamo code, Ethische Code voor Musea en Code Culturele Diversiteit (zie ook Code Statement 7/7/2021)

Inkomsten, de manier waarop de instelling geldt werft;

De stichting ontvangt inkomsten uit subsidie van de Gemeente Hellevoetsluis (€ 60.000/jr), eigen inkomsten (entrees, verhuur en horeca), en beperkte sponsoring (zie kopje sponsoring website). Penningmeester heeft contact met gemeente m.b.t. subsidie (meerjarig) en wethouder financiën en cultuur. Sponsoring: hiervoor is een sponsorprogramma beschikbaar (website). Kortingen zijn voor een deel standaard afgesproken met vaste leveranciers en worden onderhandelt door de penningmeester bij offerte aanvragen (kortingen en sponsoring worden soms ook in de vorm van materiële zaken aangeboden b.v. gratis verf).

Bestedingen;

Alle uitgaven worden gedaan met het doel behoud v.h. schip, reserveringen voor b.v. groot onderhoud zoals het toekomstig dokken van het schip. Er zijn geen personele kosten, alle medewerkers inclusief het bestuur zijn onbezoldigd (vrijwilligerswerk). Er is geen winstoogmerk. De kostenstructuur is als volgt opgebouwd:

- Verzekeringspremies en havengeld.
- Energie.
- Groot onderhoud (reserveringen).
- Standaard onderhoud en materialen.
- Investerings ter verbetering en modernisering museum (incl. presentatie collectie).
- Promotie.
- Administratie en vervoer.
- Lidmaatschappen.
- Extern advies van experts.
- Opleiding vrijwilligers (b.v. Levensreddend handelen, AED).
- Technische keuringen en inspecties.

Bij liquidatie v.d. stichting zal het schip en collectie eerst aangeboden worden aan een drietal met name genoemde maritieme musea in Nederland alvorens er door de stichting een andere bestemming gezocht kan worden (dit conform de schenkingsovereenkomst met het Maritiem museum Rotterdam en Gemeente Rotterdam als voormalig eigenaar).

Toekomstvisie

Het bestuur is van mening dat een duurzame toekomst voor de Buffel en het aantrekkelijk maken van de historische Hellevoetse vesting alleen mogelijk is binnen een professioneel samenwerkingsverband.

Samen met de aangestelde externe experts; de kwartiermaker en het transitieteam is het Stadsmuseum, Gemeente Hellevoetsluis, Droogdok Jan Blanken en het stichtingsbestuur van de Buffel voortvarend gestart met het implementeren van het in mei 2017 uitgebrachte plan; 'Historisch marine kwartier'. Het rapport is vertaald in Ondernemingsplan 2020-2023 Stichting Ontwikkeling & Exploitatie Museumkwartier Hellevoetsluis waaraan de museale partners 100% uitvoering geven met als uiteindelijk doel een fusie van bovengenoemde musea in de komende jaren. Om dit vorm te geven is een samenwerkingsovereenkomst (11-12-2019) gesloten tussen de bovengenoemde partners en is een interim-bestuur en een interim directeur aangesteld. (www.museumkwartierhellevoetsluis.nl)

Adresgegevens

Stichting Ramtorenschip Buffel, Dokweg 5, 3221 AE HELLEVOETSLUIS
Telefoon: 0181 - 31 01 97. e-mail: info@debuffel.nl
Statutaire naam: Stichting Ramtorenschip Buffel
KvK 67033628.

ANBI in oprichting (RSIN: 856802141).
Status Varend Erfgoed (BASM).

Bestuurssamenstelling

Voorzitter: dhr. K.T.Wensink

Secretaris: dhr. E.Wijbrands

Penningmeester: dhr. G. van Emst

- Voor een gedetailleerd overzicht van activiteiten en bezoekersaantallen en overige informatie zie jaarverslagen op de website.